

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

Saksbehandler Ingebjørg Johannessen, 22247561
Vår dato 02.02.10
Vår referanse 09/716-2
Deres dato 10.12.09
Deres referanse 200902348-/aag

Høring - Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning ved Samisk Høgskole

Høringsuttalelse fra Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG)

Innledning

FUG er fornøyd med at en forskrift om rammeplan for lærerutdanningen i grunnskolen, inkludert lærerutdanningen ved Samisk Høgskole, nå er på trappene. FUG støtter rammeplanutvalgene i mange av de momenter og punkter de peker på. Spesielt er man fornøyd med at utdanningen blir delt i 1-7 og 5-10 trinn, og at utdanningen skal mye mer profesjonsrettes. FUG er også fornøyd med at utdanningen skal baseres på forskning.

Manglende satsning på hjem-skole-samarbeid

FUG vil i denne høringsuttalelsen først og fremst sette fokus på det en opplever som manglende satsning på hjem-skole-samarbeid og samarbeidet med foresatte. Dette opplever en som nesten totalt fraværende i forslaget til ny forskrift.

Viktige styringsdokumenter om foreldrenes betydning for barns læring

Den manglende satsningen er mange måter merkelig når en ser på viktige dokumenter som påpeker betydningen av samarbeid hjem-skole. I det følgende har vi dratt ut essensen i noen av disse dokumentene. Et større utdrag følger som vedlegg.

”Opplæringa i skole og lærebedrift skal, i **samarbeid og forståing med heimen**, opne dører mot verda og framtida og gi elevane og lærlingane historisk og kulturell innsikt og forankring.”
(Opplæringslova, §1-1 Formålet med opplæringa)

- ”Skolen og lærebedriften skal legge til rette for samarbeid med hjemmet og sikre foreldres/foresattes medansvar i skolen.”
(Læringsplakaten)

- Samarbeid mellom hjem og skole er et gjensidig ansvar, og de foresatte er viktige støttespillere for elevenes læring og motivasjon.
(Stortingsmelding nr. 11 (2008-2009) Læreren - rollen og utdanningen)
- ”Derfor mener komiteen at kompetanse om samarbeid mellom hjem og skole også må styrkes i lærerutdanningen. Lærernes holdning, evne til å gi elevene tilpasset opplæring og kompetanse til å møte foreldre med ulike bakgrunn er avgjørende for utjevning av sosiale forskjeller.”
(Innst. S.nr. 185 (2008-2009) Innstilling fra Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om Læreren – rollen og utdanningen)
- ”Det er i dag god dokumentasjon på foreldrenes betydning for barns læring, og den burde i langt større grad omsettes til praktiske tiltak.”
(Thomas Nordahl: Hjem og skole. Hvordan skape et bedre samarbeid. Universitetsforlaget 2007. s.49)
- ”Parental expectations are far more powerful than many of the structural factors of the home (e.g., single or two-parent families, families with resident or non-resident fathers, divorced parents, adopted or non-adopted children, or only children and non-only children). It is not so much the structure of the family, but rather the beliefs and expectations of the adults in the home that contributes most to achievement.”
(John Hattie: Visible learning. A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement. Routledge 2009 (p. 70-71))

Det er på bakgrunn av det som er sitert ovenfor at FUG foreslår at det blir lagt inn to nye avsnitt i forskriften som omfatter kunnskap og ferdigheter knyttet til hjem-skole-samarbeid.

Vi kommer tilbake til dette under de aktuelle paragrafer.

Kommentarer fra FUG til høringsnotatet

§ 1 VIRKEOMRÅDE OG FORMÅL

I denne paragrafen påpekes det at lærerutdanningsinstitusjonene skal tilby *”forskningsbaserte grunnskolelærerutdanninger med høy faglig kvalitet. Utdanningene skal forholde seg til opplæringsloven og gjeldende læreplanverk for grunnopplæringen.”*

Etter FUGs mening er dette et svært sentralt avsnitt. Som vist i innledningen til denne høringen, viser forskning at hjem-skole-samarbeid er viktig. Videre viser både opplæringsloven og læreplanverket klart til betydningen av et slikt samarbeid.

I St.meld. nr. 31 *Kvalitet i skolen* står det at lærerne er blant de profesjonsutdannede i Norge som i minst grad tar i bruk forskningsbasert kunnskap i sin utøvelse av yrket (s. 10). For FUG er det spesielt viktig at lærere og lærerstudenter tar i bruk den forskningsbaserte kunnskapen om betydningen av et godt hjem-skole-samarbeid. **Fremtidige lærere vil ikke bli motivert av et pålegg om samarbeid med de foresatte, men av forskning som viser betydningen av dette samarbeidet og eksempler på hvordan dette utøves.**

§ 2 LÆRINGSUTBYTTE

Læringsutbytte særskilt for kandidater 1.–7. trinn:

Kandidaten

- har faglige og fagdidaktiske kunnskaper i samisk, matematikk, norsk og øvrige fag som inngår i utdanningen, og solid kunnskap om begynneropplæring.

FUGs forslag:

FUG foreslår at "øvrige fag" erstattes med "alle de grunnleggende basisfagene"

Videre foreslår FUG her et nytt strekpunkt:

- Ha kunnskap om betydningen av å komme tidlig i gang med et godt hjem-skole-samarbeid og ikke minst samarbeid med de enkelte foresatte om elevens læring

Felles læringsutbytte for kandidater i begge utdanningsløp:

Læringsutbytte må ses i sammenheng med fagenes innhold og arbeidsmåter i de to grunnskolelærerutdanningene.

Her foreslår FUG to nye strekpunkter (understreket) på bakgrunn av det som er skrevet i innledningen til høringsuttalelsen.

Videre er det forslag til enkelte presiseringer som er markert med uthevet skrift.

KUNNSKAP

Kandidaten

- har forskningsbasert kunnskap om å samarbeide med alle foreldre og foresatte, både i forhold til utvikling av sosial og faglig læring, og for å skape et godt psykososialt læringsmiljø.
- har kunnskap om et bredt repertoar av arbeidsmåter og læringsressurser og om sammenhengen mellom innhold, arbeidsmåter og **de enkelte** elevenes forutsetninger

FERDIGHETER

Kandidaten

- skal tilegne seg ferdigheter i hvordan samarbeide med foreldre på alle nivåer i skolen, kandidaten skal kunne møte foreldre med profesjonalitet også i den utfordrende samtalen.

§ 3 STRUKTUR FOR DIFFERENSIERT GRUNNSKOLELÆRERUTDANNING

Obligatoriske fag, fagenes og praksisopplæringens omfang

Her foreslår FUG en presisering:

Praksisopplæringen skal omfatte planlegging og deltagelse i minst ett foreldremøte, samt minst 2 foreldresamtaler og elevsamtaler.

Grunnskolelærerutdanningen 1.– 7. trinn:

Her foreslår FUG et tillegg (uthevet):

Pedagogikk og elevkunnskap **inkludert en modul med hjem-skole-samarbeid** 30 studiepoeng, med 15 studiepoeng hvert år.

Grunnskolelærerutdanningen 5.–10. trinn:

FUG foreslår et tillegg (uthevet):

1.– 3. studieår: Praksisopplæring

Pedagogikk og elevkunnskap **inkludert en modul med hjem-skole-samarbeid** 30 studiepoeng, med 15 studiepoeng hvert år

§ 4 NASJONALE RETNINGSLINJER, PROGRAMPLAN OG INDIKATORER

Ingen kommentarer.

§ 5 FRITAKSBESTEMMELSER

”Eksamen eller prøve som ikke er avlagt som en del av en grunnskolelærerutdanning, kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3–5 i lov om universiteter og høyskoler. Utdanning som skal gi grunnlag for fritak, må enten være fag som tilsvarer skolefag eller fag som har relevans for arbeid som lærer i grunnskolen, jf. § 1, og bør omfatte fagdidaktikk og praksisopplæring. ”

Kommentar fra FUG:

FUG er ikke fornøyd med innholdet i dette avsnittet. Når man legger opp til en strengere styring av lærerutdanningen, må man også kunne definere hva som har relevans eller gi føringer for hvem som skal ha myndighet til å vurdere dette.

Videre er det stor fare for at kompetanse innen hjem-skole-samarbeid faller utenom i en slik vurdering.

FUG er oppmerksom på hensynet til rekruttering av lærere, og at det kan være mange gode kandidater som ikke nødvendigvis må tvinges gjennom et nytt utdanningsløp for å bli gode lærere. For FUG er det viktig at lærere som rekrutteres utenom lærerutdanningen, sikres kunnskap og forståelse for hjem-skole-samarbeid gjennom tilleggsutdanning.

FUG foreslår derfor en ny setning:

"Lærere som ikke har fullført grunnskolelærerutdanning, må gjennomgå et kurs i pedagogikk, elevkunnskap inkludert en modul med hjem-skole-samarbeid 30 studiepoeng."

Med vennlig hilsen

Loveleen Rihel Brenna
Leder i FUG

Ingebjørg Johannessen
seniorrådgiver
sign.